

ET VÆRDIGT OG MENINGS- FULDT LIV MED MULIGHEDER OG SELV- BESTEMMELSE

Socialpædagogernes bidrag
til et ambitiøst kvalitetsløft
af voksenhandicapområdet

FORORD

Benny Andersen

Forbundsformand, Socialpædagogerne

 [Ricky John Molloy](#)

For Socialpædagogerne er kvalitet i sociale indsatser den allervigtigste socialpolitiske dagsorden. Alle socialpædagoger brænder for at bruge deres faglighed til at skabe livskvalitet og livsmuligheder for de mennesker, som de arbejder med, og som ofte har behov for omfattende og langvarig støtte.

Derfor siger vi: Faglighed forandrer liv. Men rammerne og vilkårene for de sociale indsatser skal selvfølgelig være de rigtige. Når vi skuer ud over det sociale landskab i dag, ser vi mange steder dygtige og ambitiøse sociale tilbud, som leverer en enorm indsats i forhold til at hjælpe de mennesker med handicap, som har allermest brug for støtte. Men vi ser også en nedslående udvikling. Store dele af socialområdet er fagligt og økonomisk udhulet. Og mange mennesker med handicap, der er totalt afhængige af velfærdssamfundet for at få et ordentligt liv, får ikke den støtte, de har brug for. Livskvaliteten, trivslen og deltagelsen i fællesskabet hos mennesker med handicap er alarmerende lav. Det kan vi ikke være bekendt.

De sociale indsatser til mennesker med handicap favner bredt og rummer mennesker med meget varierende udfordringer. En del borgere kan med en mindre og tidsafgrænset hjælp leve et liv med uddannelse, job, venner og familie. De borgere, som socialpædagoger arbejder med, er mennesker, der som alle andre drømmer om gode og meningsfulde liv – men som ikke altid er i stand til at skabe dem selv. Det er mennesker med omfattende kognitive og psykiske funktionsnedsættelser, der fx kan have brug for støtte til at få venskaber til at fungere, til at deltage i fritidsaktiviteter, til at vedligeholde sproglige og motoriske færdigheder eller til at indgå på en arbejdsplads. Den støtte kræver ressourcer og faglighed, og den kræver, at kvalitet på det specialiserede socialområde står højt på den politiske dagsorden.

Socialpædagogerne ønsker at bidrage konstruktivt med forslag og løsninger til, hvordan området kan blive styrket. Ikke mindst for de mest sårbare og udsatte mennesker med handicap, som har brug for socialpædagogisk støtte for at opnå livskvalitet, trivsel og udvikling.

På de næste sider kan du læse Socialpædagogernes bidrag til det visionære og langsigtede kvalitetsløft, som handicapområdet har behov for. Udfordringerne er mange og komplekse, vores ambitioner for forbedring af området er store, og vi glæder os til at drøfte vores visioner og forslag med omverdenen.

God læselyst!

Benny Andersen
Forbundsformand, Socialpædagogerne

HVAD ER KVALITET?

Socialpædagogernes tre pejlemærker for god kvalitet på voksenhandicapområdet

PEJLEMÆRKE 1: **ALLE SKAL VÆRE EN DEL AF ET FÆLLESSKAB**

For Socialpædagogerne er målet, at alle mennesker med et handicap får mulighed for at tage aktivt del i fællesskabet og leve et værdigt og meningsfuldt liv. Uddannelse og arbejde skal altid være en mulighed for dem, der kan. At insistere på, at alle mennesker har udviklingspotentiale og ret til livskvalitet og inklusion, er en etisk kerneværdi. Men det er også et fagligt perspektiv. Socialpædagoger har på baggrund af teoretisk viden, metodekundskaber og erfaring særlige forudsætninger for at støtte mennesker med handicap til en positiv udvikling og ind i sociale fællesskaber – også der hvor det kræver en meget langvarig indsats, eller hvor mulighederne er svære at se for folk uden faglige forudsætninger. Derfor ser vi også et øget fokus på kompetencer og faglighed som en krumtap i det kvalitetsløft, der er behov for på socialområdet.

PEJLEMÆRKE 2: **DET GODE LIV SKABES UD FRA DEN ENKELTES HÅB OG DRØMME**

Et kvalitetsløft af voksenhandicapområdet skal tage udgangspunkt i den enkelte borger og ikke i diagnoser, strukturer eller matrikler. Alle mennesker med handicap har ressourcer, håb og drømme, og det skal altid være udgangspunktet for den hjælp, de modtager. Det handler om en grundlæggende respekt for, at det gode liv kan se ud på mange måder og leves mange forskellige steder. Netop derfor skal støtten kunne tilpasses det enkelte menneske og ikke omvendt. Det kræver fleksible, ubureaukratiske og sammenhængende løsninger, der i sidste ende skal måles på, hvilken forskel de gør for den enkeltes udvikling og livskvalitet.

PEJLEMÆRKE 3: **STØTTE TIL DET HELE MENNESKE Gennem HELE LIVET**

Mange mennesker med handicap oplever udfordringer i forhold til overgange mellem sektorer og livsfaser. Det kan handle om mangelfuld visitation, tab af informationer, behandlingshuller og manglende inddragelse af borgeren. Og de negative konsekvenser af manglende koordinering og helhedsorienteret tænkning kan være, at kvaliteten af indsatsen over for den enkelte daler. Socialpædagogerne ser derfor et stort potentiale i at forstærke samarbejdet på tværs af sektorer og fagprofessionelle, når kvaliteten af sociale indsatser skal løftes.

SOCIALPÆDAGOGERNE FORESLÅR

- At der indføres et uddannelseskrav på sociale tilbud, som garanterer borgerne, at medarbejderne har de grundlæggende socialpædagogiske kompetencer. Personalesammensætningen skal følges systematisk af socialtilsynet, og offentliggøres på Tilbudsportalen, så det bliver muligt at følge udviklingen og sammenligne tilbud på tværs.
- At der igangsættes et ambitiøst og langsigtet forsknings- og kompetenceudviklingsprogram for hele socialområdet – herunder skal alle medarbejdere på socialområdet have relevant efteruddannelse og supervision, så de altid er opdateret på nyeste viden og kan levere de stærkeste faglige indsatser set fra både et borger- og et samfundsperspektiv.
- At der sker en markant styrkelse af specialiseringen i "social- og specialpædagogik" på pædagoguddannelsen. Mere specialisering på uddannelsen styrker viden om målgrupperne for det specialiserede socialområde, giver plads til dybdefaglighed og styrker fagligheden for fremtidens socialpædagoger, så de er klædt på til at møde borgernes behov.

TEMA 1: FAGLIGHED FORANDRER LIV

Sociale indsatser skaber hver dag positive forandringer til gavn for dem, der har allermost brug for det. Mennesker med handicap bliver hjulpet og støttet til at udvikle sig og trives, til at deltage i fællesskaber og samfundsliv og til at mestre hverdagens gøremål via udviklende, habiliterende og kompenserende indsatser.

Forandringer i borgernes liv kommer ikke af sig selv. En meget væsentlig faktor er medarbejderne på de sociale tilbud, som med en stærk faglighed kan skabe fællesskaber for borgerne og understøtte det gode liv for det enkelte menneske. Socialpædagogisk arbejde kræver socialpædagogisk faglighed.

Desværre er det langt fra virkeligheden alle steder. Nye tal viser, at fagligheden og kvaliteten på sociale tilbud er alt for lav. På de sociale botilbud, der skal støtte de mest sårbare og udsatte mennesker i Danmark til et aktivt, værdigt og meningsfuldt liv, har kun godt halvdelen af medarbejderne en socialpædagogisk uddannelse. Området er præget af alt for mange ufaglærte, alt for mange vikarer og alt for store lokale forskelle.

Specialiserede faglige kompetencer er nødvendige på mange socialpædagogiske arbejdspladser. Det gælder i høj grad også på voksenhandicapområdet, hvor mange borgere har komplekse vanskeligheder, og hvor der i udtalt grad findes små og sjældne målgrupper. Man kan ikke komme direkte ind fra gaden og hjælpe mennesker med svær autisme eller med et udviklingshandicap med en psykiatrisk overbygning. Her kommer det gode liv med sociale fællesskaber ikke af sig selv.

Vi er nødt til at have højere ambitioner for støtten til mennesker med handicap i Danmark. De og deres pårørende skal kunne regne med, at de bliver mødt af medarbejdere, der har faglig viden og indsigt i de udfordringer, de har, og som har de fornødne færdigheder til at understøtte udvikling og trivsel.

Foto Unsplash

TEMA 2: BEHOV FOR EN NATIONAL SPECIALEPLAN

Den højt specialiserede faglige viden på socialområdet er under pres. Mange steder sker der en uheldsmæssig sammenblanding af målgrupper, og pladserne på sociale tilbud fyldes lidt for ofte op efter "de tomme senges princip". For borgere med meget komplekse eller sjældent forekommende problemstillinger kan det i dag være postnummeret, der afgør, om man får en specialiseret støtte eller ej.

De færreste kommuner har selv grundlaget for at opbygge ekspertisen og relevante tilbud til de små målgrupper, og både for den enkelte og for samfundet kan fraværet af en effektiv hjælp blive en meget stor omkostning. Socialpædagogerne mener derfor, at der er behov for en national specialeplanlægning, der sikrer opbygning og udvikling af specialiserede faglige

miljøer, så målgrupperne på det højt specialiserede område kan få den rigtige støtte, uanset hvor i landet man bor.

Den grundlæggende idé med den nationale specialeplanlægning er at sikre, at faglige hensyn bliver det bærende hensyn i udredning, visitation, indsatser og opfølgning på det højt specialiserede område. Derudover sikrer modellen, at borgerne i målgruppen får de rette indsatser ved at styrke både tilsyn, retssikkerhed og kommunernes økonomiske incitament.

SOCIALPÆDAGOGERNE FORESLÅR

- At Socialstyrelsen i samarbejde med KKR udpeger højt specialiserede faglige miljøer, der skal levere rådgivning og indsatser til kommunerne, og udarbejder bindende kvalitetsstandarder og forløbsprogrammer, som danner rammen for den højt specialiserede støtte, borgerne skal modtage. Det er afgørende, at det er et offentligt ansvar at sikre, at både viden og tilbud er tilstede, og derfor er det som udgangspunkt offentlige tilbud, der indgår i den højt specialiserede indsats.
- At kommunerne forpligtes til at inddrage eksperter fra disse specialiserede vidensmiljøer i deres udredning af borgerens støttebehov og visitation til indsatser. Den specialiserede viden og rådgivning skal kunne leveres ud af huset, sættes i spil der, hvor borgeren er og anvendes til at klæde medarbejdere på - både i lokale indsatser indenfor det specialiserede socialområde og i tilbuddene på almenområdet (fx skole og daginstitutioner) samt give rådgivning direkte til borgere og familier efter kommunens henvisning.
- At udgifter til etablering og udvikling af de faglige miljøer finansieres af staten, og at rådgivning og faglig sparring er gratis for kommunerne (efter model inspireret af VISO-modellen). Indsatserne kan derefter afregnes med en takst, som svarer til kommunernes almindelige gennemsnitlige udgifter til dag- og døgntilbud, så incitamentet til at vælge den rette faglige løsning sikres.
- At der igangsættes et ambitiøst forsknings-, metode- og kompetenceudviklingsprogram, så hjælpen til mennesker med handicap fortsat udvikles og bliver så virksom som mulig.

SOCIALPÆDAGOGERNE FORESLÅR

- At handicapkonventionen inkorporeres i dansk ret, og at det skrives tydeligt ind i serviceloven, at mennesker med handicap har ret til selvbestemmelse og livskvalitet, og at hjælpen og støtten i hverdagen skal ydes med henblik på at øge det enkelte menneskes kompetencer til at træffe egne beslutninger og leve et selvstændigt liv.
- At det sikres, at bo- og dagtilbud for mennesker med handicap har ressourcer og kompetencer til at skabe en individuelt tilpasset meningsfuld, aktiv og afvekslende hverdag og til at åbne sig mod omverdenen og civilsamfundet.
- At der skabes mere fleksible støttemuligheder, herunder fx mulighed for hvilende overgangsstøtte ved indtræden på arbejdsmarkedet, i uddannelsessystemet eller ved flytning i egen bolig med nem og smidig mulighed for genoptagelse.

TEMA 3: LIVSKVALITET, FÆLLESSKABER OG SOCIAL DELTAGELSE

Livskvalitet handler for mennesker med handicap som for alle andre bl.a. om at have en meningsfuld hverdag, at indgå i sociale fællesskaber og om at opleve en grundlæggende følelse af selvbestemmelse og autonomi. Ikke alle mennesker med et handicap har forudsætninger for selv at skabe dette eller for i det hele taget at overskue deres valgmuligheder. De er afhængige af andre, der kan støtte dem til at overskue deres muligheder og konsekvenserne af deres valg. Socialpædagogikken er faget, som besidder den viden og de metoder, der skal til for at sikre mennesker med handicap et værdigt liv via medborgerskab, social deltagelse og selvbestemmelse.

Sociale indsatser favner bredt og rummer borgere med meget varierende problematikker. Fælles for de mennesker, der modtager sociale indsatser, er dog, at de har brug for faglig kompetent støtte for at forhindre, at udvikling og livsmuligheder går baglæns. Socialpædagerne er den faggruppe, som har erhvervet sig denne viden og har kompetencerne til at yde den professionelle indsats, livshjælp og støtte, som det kræver at kunne leve og være inkluderet i samfundet.

FN's handicapkonvention kræver, at vi indretter samfundets leve- og bomiljøer, arbejdspladser, kultur-, fritids- og foreningsliv sådan, at der er "plads

for os alle". Mennesker med handicap skal sikres en alsidig og afvekslende hverdag, og det kræver ambitiøse og fleksible støttemuligheder.

På grund af den økonomiske udhulning af handicapområdet ser vi desværre tegn på en bekymrende udvikling, hvor livs- og udfoldelsesmuligheder skæres bort: Det handler fx om, at man opretter interne dagtilbud. Det handler om borgere, der får skåret deres beskæftigelsesstilbud fra fem til fire til tre dage om ugen. Det handler om, at udadrettede aktiviteter – koncerter, festivalbesøg eller bowling – bliver skåret væk. Så foregår livet primært bag bostedets mure, og det er en skræmmende tendens. Det skal vi have gjort op med - alle har ret til en aktiv og alsidig hverdag, deltagelse i sociale fællesskaber og et liv på egne præmisser og med afsæt i egne ønsker.

TEMA 4: HØJERE KVALITET OG MERE FAGLIG UDVIKLING GENNEM STÆRKERE TILSYN

Med indførelsen af de fem socialtilsyn i 2014 er der kommet mere fokus på kvaliteten og fagligheden på de sociale døgntilbud til mennesker med handicap.

Socialtilsynenes egne årsrapporter viser dog med al tydelighed, at der fortsat er udfordringer med at sikre den rette faglighed og kvalitet på for mange sociale tilbud samt at sikre ensartethed i kvaliteten på tværs af landet. Undersøgelser viser også, at tilsynspraksissen er meget forskelligartet på tværs af de fem socialtilsyn – fx vedrørende borgerinddragelse, brugen af sanktioner over for tilbuddene, vurderinger af magtanvendelser, andelen af uanmeldte tilsyn mv.

En af de vigtigste veje til at løse disse problemer er at styrke socialtilsynets rolle som kvalitetsudvikler. Det forudsætter, at der er stærke socialfaglige kompetencer i de enkelte tilsyn, og at socialtilsynet får bedre redskaber til at sætte faglige standarder, når de møder problemer med fagligheden på et tilbud. Det kunne fx være i form af øgede muligheder for at arbejde med at understøtte tilbuddenes faglige udvikling, læring og kompetenceopbygning, den socialpædagogiske retning, økonomi, ledelse mv.

SOCIALPÆDAGOGERNE FORESLÅR

- At Socialtilsynets kvalitetsmodel skærpes i forhold til at fokusere på tilbuddenes faglighed, kompetencer, socialpædagogiske retning og udviklingsfokus for både medarbejdere, ledelse og borgere, således at uddannelseskravet overholdes, jf. tema 1 om skærpede krav til faglighed og kvalitet.
- At socialtilsynet får muskler til at fungere som et effektivt værn mod en uhensigtsmæssig sammenblanding af målgrupper på tilbuddene, samt at der sikres en stærkere kobling og koordinering mellem handlekommunens personrettede tilsyn og socialtilsynets driftstilsyn.
- At socialområdets dagtilbud skal omfattes af socialtilsynet, så ingen sociale tilbud går under radaren i ft. et overordnet tilsyn med den faglige kvalitet og med stedets økonomiske dispositioner. Det gælder fx beskyttede beskæftigelsestilbud, samværs- og aktivitetstilbud, socialpædagogisk bostøtte mv.
- At socialtilsynets økonomiske tilsyn med både offentlige og private tilbud styrkes, og at der indføres et forbud mod at udlatte overskud som profit, så det sikres, at skattekroneerne går til at støtte borgerne og ikke ned i private lommer.

SOCIALPÆDAGOGERNE FORESLÅR

- At årlige sundhedstjek til mennesker med handicap, der bor på bosted eller modtager socialpædagogisk støtte i eget hjem, implementeres, så det sikres, at borgeren får den nødvendige socialpædagogiske støtte og motiverende indsats til at gennemføre og føle sig tryk under sundhedstjekket.
- At der gennemføres forsøg med koordineret tilsyn med bosteder fra socialtilsynet og Styrelsen for Patientsikkerhed med henblik på at sikre en sammenhængende og afstemt forventning til kerneopgaven på bosteder, og så gråzoner og grænseflader ikke overlades til de enkelte tilbud.
- At socialpædagogernes indsigt i mental og fysisk sundhed styrkes både på pædagoguddannelsen og gennem efteruddannelse, så socialpædagoger er fagligt rustet til at genkende sundhedsfaglige problemstillinger og formidle eller handle på observationen med henblik på at iværksætte sundhedsmæssige foranstaltninger.

TEMA 5: LIGHED I SUNDHED

Sociale indsatser skal kunne støtte det hele menneske. Der er afgørende behov for en professionel motiverende socialpædagogisk indsats og relationsarbejde, når mennesker med handicap på fx bosteder og aktivitetstilbud skal have en sund og aktiv livsstil. Samtidig kræver det indgående kendskab til de udfordringer, borgerne i øvrigt har, når man fx skal vurdere virkninger og bivirkninger af medicin, fordi der er tale om borgere med omfattende funktionsnedsættelser, hvor det det kan være vanskeligt at tolke adfærd og symptomer. Socialpædagogiske kernediscipliner som iagttagelser og observationer af adfærdsmønstre er centrale her. Med andre ord er der meget socialpædagogik i at sikre øget lighed i sundhed for mennesker med de mest omfattende funktionsnedsættelser.

Det er velkendt og veldokumenteret, at der er en markant, social ulighed i sundhed i Danmark. Mennesker i sårbare og udsatte positioner lever gennemsnitligt kortere liv med flere sygdomme end resten af befolkningen. Dette gælder i særlig grad også de mennesker med handicap, som har behov for sociale indsatser. Fx lever personer med psykisk funktionsnedsættelse 15-20 år kortere i gennemsnit end personer uden.

Det hænger sammen med en række faktorer – herunder at disse grupper har sværere ved at identificere og kommunikere sygdomssymptomer, de oplever en svær tilgængelighed i sundhedsvæsenet, ligesom grupperne kan have

en mere risikofyldt sundhedsadfærd og have andre sociale problemer, som har en negativ effekt på deres helbred.

Socialpædagoger er ikke sundhedspersonale. Men når sundhedsudfordringer og medicin er en del af mange borgeres hverdag, skal socialpædagoger være fagligt klædt på til opgaven. Derfor skal de sundhedsfaglige kompetencer hos det socialpædagogiske personale på bo- og dagtilbud styrkes, samtidig med at der skal findes den rette balance mellem det sundhedsfaglige fokus og den socialpædagogiske kerneopgave. Bosteder må ikke blive til mini-hospitaler, og borgerne må ikke blive reduceret til patienter. Bostedet er borgerens hjem, hvor det enkelte menneske skal have støtte til at leve et liv ud fra egne håb og drømme og så vidt muligt på egne præmisser. Handicapområdets fantastiske historiske udvikling væk fra centralinstitutionerne og diagno-sefokusset og henimod normalisering, selvbestemmelse og ligestilling må vi ikke sætte over styr.

Foto Rasmus Baaner

TEMA 6: MERE LANGSIGTET OG HOLDBAR FINANSIERING

Handicapområdet har længe været under økonomisk pres. Der kommer stadig flere borgere til, som har brug for hjælp og støtte til at få et ordentligt liv. Men pengene er slet ikke fulgt med. Konsekvensen er derfor, at det i mange tilfælde bliver økonomien og ikke borgerens behov, der bliver afgørende for, hvilken støtte der bevilges.

Rammevilkårene for den socialpædagogiske indsats er alt for ringe i dag. Udviklingsperspektivet, den helt grundlæggende tilgang i det socialpædagogiske arbejde, kommer under voldsomt pres, når området bliver så økonomisk klemt, som tilfældet er lige nu, hvor der ofte kun er ressourcer og hænder nok til at løfte de mest basale praktiske og plejemæssige opgaver.

Den økonomiske udhulning af handicapområdet gør hver dag konkrete indhug i sårbare menneskers livskvalitet og livsmuligheder: mennesker med handicap får skåret deres beskæftigelsestilbud og aktivitetstilbud ned fra fem til fire til tre dage om ugen.

På bostøtteområdet er støtten smurt så tyndt ud med så få timer, at der ikke er mulighed for reelt at arbejde med at forbedre den enkeltes livssituation. Og bunden må være nået, når vi i dag ser forslag i kommunernes årlige sparekataloger, der handler om at sende mennesker på botilbud endnu tidligere i seng om aftenen, så man kan skære en aftenvagt væk og på den måde få budgettet til at hænge sammen.

Der er et akut behov for en mere langsigtet og holdbar finansiering af området. Som samfund skal vi investere mere i handicapområdet – til gavn for den enkelte, for samfundet og for økonomien på den lange bane. Det er afgørende, at vi får forbedret velfærd hos de borgere, der har allermest brug for det, herunder ikke mindst mennesker med handicap. Det er borgergrupper, som har svært ved at tiltrække sig offentlighedens opmærksomhed, men hvor potentialet for forbedring af det enkelte menneskes livskvalitet og livsmuligheder er stort.

SOCIALPÆDAGOGERNE FORESLÅR

- At der bliver rettet op på det massive økonomiske efterslæb på socialområdet, så der kommer tilstrækkelige ressourcer ud til de sociale tilbud, hvor de mest udsatte og sårbare borgere liv lever.
- At den årlige fastlæggelse af bloktilskuddet fremadrettet tilgodeser den vækst og kompleksitet, der er i målgrupperne på det sociale område, så området ikke udhules over tid. Pengene skal med andre ord automatisk følge med, når der kommer flere borgere med behov for hjælp, samtidig med at kommunerne skal forpligte sig på at prioritere og udvikle området.
- At de økonomiske incitament er til at vælge de fagligt rigtige løsningsmodeller for det enkelte menneske styrkes gennem mere solidariske og robuste finansieringsmodeller, der understøtter anvendelse af faglig specialviden i udredning og visitation, og som sikrer, at det ikke er dyrere for kommunerne at vælge højtspecialiserede tilbud end mindre specialiserede og mindre virkningsfulde tilbud.

SOCIALPÆDAGOGERNE FORESLÅR

- At faglig specialviden skal indtages og anvendes langt mere i udredning og visitation. Dette vil i nogle tilfælde sige øget anvendelse af VISO, inddragelse af kommunernes egne udførere med specialviden mv.
- At der sikres et tæt og konstruktivt samarbejde mellem de fagpersoner, der arbejder med borgerne til hverdag, og myndighedssagsbehandleren, hvor man i fællesskab sørger for, at der bliver fulgt hyppigt og systematisk op på borgenes udvikling, trivsel og livskvalitet før, under og efter indsatserne. Dette kan fx ske via styrkede krav til de personrettede tilsyn og til de handleplaner, der udarbejdes.
- At vigtigheden af det fælles ansvar og den fælles indsats mellem fagpersoner og pårørende står centralt på alle sociale tilbud, herunder fx i form af pårørenderåd, via samarbejdsaftaler mellem pårørende og tilbud om gensidige forventninger og roller eller lignende.

Foto Ricky Molloy

TEMA 7: TILLID OG RETSSIKKERHED

Alt for mange mennesker med handicap får ikke den støtte, de har brug for. Oplevelsen hos mange er, at tilliden og retssikkerheden er i bund, og at det enkelte menneskes grundlæggende rettigheder krænkes. For borgere med handicap hænger retssikkerhed og muligheden for at få et liv med livskvalitet og muligheder tæt sammen. Det forudsætter rette støtte på rette tid – uden at skulle kæmpe mod systemer og hænge fast i langvarige sagsbehandlings- og klageforløb. Ikke mindst fordi rigtig mange af de borgere, som socialpædagoger arbejder med, slet ikke har forudsætningerne for at ansøge om den nødvendige hjælp eller forstå klagesystemet.

Retssikkerhed handler med andre ord om retten til at få den støtte, man har brug for og krav på. Man skal have den rigtige afgørelse i første hug. Det kræver stærkere udredning og visitation, og det kræver, at de specialfaglige vurderinger, der bliver lavet af borgernes udfordringer og behov, også bliver taget alvorligt, når kommunerne træffer afgørelser om støtte.

Samtidig er det afgørende, at der bliver lavet en handleplan, der svarer til det enkelte menneskes behov, og som sætter en retning og ramme for indsatsen. Handleplanen skal følges grundigt og systematisk op i et tæt samarbejde mellem tilbud, sagsbehandler, borger og evt. pårørende, så den enkelte sikres den rette støtte.

Det er afgørende at anerkende de pårørende som en vigtig del af borgernes liv. Sammen med det socialpædagogiske personale på sociale tilbud kan og skal de pårørende være med til at skabe nye og gode muligheder for borgerne med udgangspunkt i det enkelte menneskes ønsker og drømme for sit eget liv. Der skal være plads til, at de pårørende kan spille en stor rolle i at folde det gode liv ud for de mennesker, der har behov for sociale indsatser.

TEMA 8: ET NATIONALT RÅD FOR UDVIKLING AF DET SPECIALISEREDE SOCIALOMRÅDE

Det sociale område er yderst komplekst, og der er en bred enighed om, at området er udfordret på en lang række fronter: ressourceknaphed, store faglige kvalitetsforskelle, vanskeligheder i kommunerne med at opbygge tilstrækkelig viden og finde frem til de rette tilbud til borgerne, tillidskrise i samarbejdet mellem "system" og borgere/pårørende mv.

For at løse de store udfordringer er der - udover ressourcer og vedholdende politisk opmærksomhed - behov for et bredt og langsigtet samarbejde mellem alle aktører, der har særlig indsigt i de konkrete forhold og udviklingstendenser på socialområdet.

Som en del af den foreslåede specialeplan bør der derfor oprettes et nationalt råd for udvikling af det specialiserede socialområde under Social- og Ældreministeriet og med direkte reference til ministeren. Rådet skal have til opgave at følge udviklingen på området samt drøfte erfaringer, udfordringer og nye løsninger på socialområdet.

Rådet får derudover en rådgivende rolle i forhold til den fortsatte udvikling af specialeplanlægningen på den højt specialiserede del af socialområdet. Rådet erstatter dermed også den Nationale Koordinationsstruktur, der har vist sig utilstrækkelig i forhold til at beskytte højt specialiserede faglige miljøer og til at sikre fokus på den borgeroplevede adgang til relevante kvalificerede sociale indsatser.

SOCIALPÆDAGOGERNE FORESLÅR

- At etableres et nationalt råd for udvikling af det specialiserede socialområde, som erstatter den nationale koordinationsstruktur i forhold til at følge området, samt spotte nye målgrupper og behov.
- At rådet skal bestå af repræsentanter fra kommuner, regioner, bruger- og pårørendeforeninger, relevante faglige organisationer, Socialstyrelsen, Socialministeriet, forsknings- og uddannelsesverdenen samt andre med særlig indsigt i de konkrete forhold og udviklingstendenser på socialområdet.
- At der i de fem KKR'er etableres tilsvarende fora med inddragelse af kommuner, regioner, brugerorganisationer og faglige organisationer, der spiller ind til det nationale råd, og som sikrer en adgang til dialog mellem brugerne, organisationerne og de lokale politisk ansvarlige for området.
- At det nationale råd udarbejder en årlig rapport, som offentliggøres og ligger til grund for udvælgelsen af de tilbud og specialer, der skal omfattes af den nationale specialeplan.

SOCIALPÆDAGOGERNE

FAGLIGHED FORANDRER LIV

SOCIALPÆDAGOGERNE

Brolæggerstræde 9 1211 København K

7248 6000

www.sl.dk